

28.3.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto koskien asemakaavan muutoksen ehdotusta Puistolantie 1 ja 6, Suurmetsä

HEL 2023-009237 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Suurmetsän kaupunginosassa osoitteessa Puistolantie 1 ja 6 sijaitsevasta asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Puistolantien aluetta, joka sijaitsee Puistolantie 1 sijaitseva Esikoislestadiolaiset Ry:n rukoushuoneen tontti (YK), osoitteessa Puistolantie 6 sijaitsevat kaksi Pelastusarmeijan palveluasumistonttia (YS ja YSV), katualuetta sekä puisto ja lähivirkistysaluetta. Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1971, 1973, 1977 ja 2003). Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu asuntovaltaiseksi alueeksi A3 ja A4.

Suunnittelualueen lähellä sijaitsee Puistolantie 1 -tontille (AK) ja kaksi 3–4-kerroksista tuetun erityisasumisen ja tehostetun palveluasumisen rakennusta sijaitsevat Puistolantie 6 -tontteille (AK-1). Täydennysrakentamisen myötä alueelle tulisi uutta asuinkerrosalaa 18 400 k-m² ja asukasmäärän lisäys olisi 380 uutta asukasta.

Asemakaavan muutoksen myötä osoitteessa Puistolantie 1 korttelin 41118 tontti 19 muuttuu kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueesta (YK) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Tontille 41118/19 osoitetaan kaavaratkaisussa kuusi rakennusala. Tontin pohjoisosassa on kolme pohjoiseteläsuuntaista rakennusala ja kullekin niistä on osoitettu rakennusoikeutta 1050 k-m². Suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi on osoitettu 3–4 kerrosta. Tontin eteläosassa on kolme länsi-itäsuuntaista rakennusala, joista läntisimmän rakennusalan rakennusoikeus on 2550 k-m² ja kahden muun rakennusalan rakennusoikeus 2650 k-m². Näiden rakennusalojen suurin sallittu kerrosluku on 5–6-kerrosta.

Osoitteessa Puistolantie 6 korttelin 41118 tonttien 2 ja 3 käyttötarkoitus muuttuu tontilla 2 sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten kortte-

28.3.2025

lialueesta, jolle saa sijoittaa vanhusten asuntolan (YSV) ja tontilla 3 sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueesta (YS) asuin-kerrostalojen korttelialueeksi (AK1). Korttelialueelle saa sijoittaa palveluasuntoja, palvelu- ja erityisasumisen yksiköitä ja näitä tiloja palvelevia yhteis- ja huoltotiloja sekä liiketiloja. Kaavaratkaisun mukaiselle tontille 41113/4 on osoitettu kaavaratkaisussa yksi taitteinen rakennusala ja rakennuksen suurin sallittu kerrosluku on sen eteläosassa 4 kerrosta ja pohjoisosassa 3 kerrosta. Tontin rakennusoikeudellinen kerrosala on 3400 k-m². Koudantien varrelle on osoitettu alueen osa pysäköintipaikkaa varten. Kaavaratkaisun mukaiselle tontille 41113/5 on osoitettu kaavaratkaisussa myös yksi taitteinen rakennusala, jonka suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi on sen eteläosassa merkitty 4 kerrosta ja pohjoisosassa 3 kerrosta. Tontin rakennusoikeudellinen kerrosala on 4000 k-m². Tontin pohjoisosaan ja itäosaan on osoitettu puin ja pensain istutettava alueen osa, jolla kaupunkikuvallisesti merkittävä puusto tulee säilyttää ja tarvittaessa uusita.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo katsoi aiemmassa lausunnossaan (15.3.2024), ettei purettavaksi esitetyillä rakennuksilla ole niin merkittäviä rakennustaiteellisia tai kulttuurihistoriallisia arvoja, ettei esitetty kaavamuutos olisi mahdollinen. Museo piti lausunnossaan kuitenkin tärkeänä, että uudisrakennusten suunnittelussa huomioidaan alueen nykyinen rakennuskanta ja uudisrakennukset sopeutetaan ympäristöön mittakaavan ja yleisilmeen avulla. Puistola on kehittynyt alueena 1900-luvun alkuvuosikymmenistä alkaen vaihteittain rakennustavaltaan monimuotoiseksi alueeksi eikä muodosta yhtenäistä kulttuuriympäristökokonaisuutta. Puistolantien nykyinen ympäristö muodostuu eriaikakausina rakentuneista matalista ja väljästi sijoitelluista pien-, rivi- ja kerrostaloista. Kaavaratkaisun mukaiset uudisrakennukset luovat uuden kerrostuman alueelle. Museo pitää tärkeänä, että kummallakin kaava-alueen tontilla säilytetään olemassa olevia kaupunkikuvallisesti merkittäviä puita, jolloin alueelle ominainen vehreys säilyy. Uudisrakennusten kaupunkikuvallista vaikutusta on ohjattu antamalla asemakaavassa määräyksiä rakennusten arkkitehtuurista, julkisivumateriaaleista sekä rakennusmassojen jäsentelystä.

Kaavaratkaisun myötä alueelta poistuu rukoushuonerakennus, jonka myötä alueen uskonnollinen kokoontumistoiminta vähenee. Kaavaratkaisun myötä myös alueen kaupunkikuva muuttuu rakennetummaksi ja alueelle tulee ympäristöään korkeampaa rakentamista. Purettavaksi esitetyn vuonna 1980 valmistuneen seurakuntatalon on suunnitellut projektiryhmä Hyttinen-Jyränoja-Rytilä. Kaavamuutoksen viitesuunnitelmassa (4.3.2024) on havainnollistettu uudisrakennusten sijoittumista ympäristöön. Purettavan rakennuksen tilalle on suunniteltu kuusi

28.3.2025

asuinkerrostaloa, joista puolet ovat 3–4-kerroksisia ja puolet 5–6-kerroksisia. Museo esitti aiemmassa lausunnossaan, että rakennusten mittakaavassa huomioitaisiin paremmin alueen nykyinen rakennuskanta, sillä Puistolantie 1 havainnekuvassa neljä- kuusikerroksiset kerrostalot erottuvat lähiympäristön pienimittakaavaista rakennuskantaa korkeampana ja mittakaavaltaan suurempana. Kaavamutoksen liitteenä olevan vuorovaikutusraportin (3.3.2025) mukaan Puistolantie 1 -tontilla kaavaan on laadittu määräyksiä rakennuksien julkisivujen jäsennönnistä pienempiin osiin, jotta suunnitelma olisi paremmin pientaloalueen mittakaavaan sopiva. Lisäksi Puistolantie 1 -tontin rakennuksien harjakattosuuntia on muutettu OAS-vaiheen suunnitelmista ja ne on myös merkitty kaavaehdotukseen. Museon näkökulmasta muutokset sopeuttavat uusia kerrostaloja paremmin alueen rakennettuun ympäristöön. Myös tontin ja pientaloalueen väliin kaavassa määritelty puin ja pensain istutettava alue, jolla kaupunkikuvallisesti merkittävä puusto tulee säilyttää, pehmentää uuden kerrostaloalueen vaikutusta ympäristössä.

Puistolantie 6 osalta tontilta esitetään purettavaksi kaksikerroksinen Pelastusarmeijan vanhustentalo ja kaksi-kerroksinen Pelastusarmeijan asuntola. Rakennukset on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Kaisa Harjane ja Maija Suurla. Vanhustentalo on valmistunut vuonna 1978 ja asuntolarakennus vuonna 1982. Kaavaratkaisu on tehty, koska tontilla nykyisin olevan Pelastusarmeijan vanhusten palvelutalon rakennukset ovat kaavaselostuksen mukaan huonossa kunnossa. Lisäksi on ilmennyt tarvetta toiminnan laajentamiselle. Kaavamutoksessa tontin kerrosalaa lisätään. Museo on todennut aiemmassa lausunnossaan, että Puistolantie 6/ Koudantie 1 tontille esitetyt rakennukset ovat havainnekuvien perusteella sopeutettu alueelle riittävässä määrin. Tontille suunniteltujen uudisrakennusten suunnitelmia on kehitetty kaavahankkeen edetessä ja länsipuoleisen rakennuksen pohjoisosaa on madallettu neljästä kerroksesta kolmeen kerrokseen. Museo pitää tätä positiivisena ratkaisuna. Museon näkökulmasta on kuitenkin valitettavaa, että aiemmassa viitesuunnitelmassa esitetystä 4-kerroksisen ja 3-kerroksisen rakennusosan yhdistävästä 1-kerroksisesta nivelosasta on luovuttu.

Kaupunginmuseo esittää, että kaavaselostusta täydennetään purettavien rakennusten lyhyellä kuvauksella sekä suunnittelijatiedoilla. Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Puistolantie 1 ja 6 asemakaavan muutoksen ehdotuksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

28.3.2025

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö